

127/5

betydande, och att vi anskaffar atomvapen kommer säkert inte att avsevärt bidra till fredens upprätthållande.

Fråga 3: Här lämnar hr Himmelstrand ingen som helst motivering för sin uppfattning. Självfallet finnes risk för ett separat angrepp mot Sverige, det tror jag ingen har velat förneka, och riskens omfattning har skickligt belysts i överbefälhavarens utredning år 1954. I varje fall gäller här alldeles samma resonemang som om risken för ett storkrig enligt första punkten.

Fråga 4: Naturligtvis finns ingen säkerhet för att atomvapen innebär ett "tillräckligt" avskräckande moment för en angripare. Men rimligtvis bör de nya och mer effektiva vapnen innefatta ett större avskräckningsmoment än de gamla och mindre effektiva. Om ett storkrig utbryter innebär ett starkt svenskt försvar likaväl som om det gäller ett isolerat angrepp en viss avskräckande verkan som i tveksamma situationer kan bli avgörande. Då hr Himmelstrand skriver: "Om det visar sig nödvändigt inom ramen för ett storkrig kommer Sverige att angripas, även om det är atomrustat", resonerar han ändå väl slappt; klart är att bland de faktorer som bestämmer en stormakts handling i ett sådant läge är också svårigheten eller lättheten att krossa det svenska försvaret och alltså även styrkan respektive svagheten i detta försvar.

Fråga 5: Hr Himmelstrands argument är egentligen på denna punkt redan besvarade. Men det bör tilläggas att effektiv hjälp utifrån kan räknas främst om vi själva någorlunda kan försvara oss; om det är lätt att ta oss blir det mindre antagligt att någon skyndar till vår hjälp.

Fråga 6: Det är tydligt att med effektiviteten i det egna försvaret i allmänhet styrkan av motståndarens angrepp ökas. Om vi har tusen man sänder fienden kanske bara två tusen, om vi har starka vapen kan han befaras skicka ännu starkare, såvida han har dem. Denna självklara sats gäller vare sig vi har ett svagt eller ett starkt försvar, bara konventionella vapen eller också de nya vapnen. Men samtidigt — och detta är det väsentliga — minskas just risken för angrepp i samma mån som den potentiella angriparen anser en framgångsrik aktion medföra höga kostnader och stora förluster och inte med säkerhet räknas leda till ett avgörande resultat inom relativt kort tid.

Grundfelet med hela hr Himmelstrands resonemang är naturligtvis

Vi har fört in licentiat Himmelstrands inlägg då det synes oss på ett förtjänstfullt sätt framlägga de delvis motsägande argument som använts mot kravet på att även Sverige skall anskaffa atomvapen. Några reflexioner som synes vara uppenbart ovidkommande lämnas här åsido. Hr Himmelstrands frågor uppställas i det följande var för sig.

Fråga 1: Det är i det närmaste meningslöst att tala om sannolikheten för ett storkrig under den tid vi kan överskåda. Det finns fall då det är meningsfullt att tala om en överväldigande sannolikhet eller en mycket liten sannolikhet, men här föreligger tydligen inte ett sådant fall. Sannolikheten är så stor att alla världens stater anser sig behöva ett starkt försvar; de flesta motsvarande stater har ett i relation till nationalinkomsten avsevärt starkare försvar än Sverige. Ty även om sannolikheten för låt oss säga de närmaste tio åren blott räknas till exempelvis 25 procent är den fruktansvärda fara för alla som ett krig innebär avgörande för problemet om ett starkt försvar eller inte. Vi kan inte nöja oss med 25 procents försvar därför att till äventyrs risken för ett krig beräknas till 25 procent.

Fråga 2: I huvudsak har naturligtvis hr Himmelstrand rätt i denna tämligen likgiltiga fråga. Om Sverige vore anslutet till Atlantpakten och inorganiserat i dess gemensamma försvar, bleve Västern starkare och därmed enligt vår mening faran för ett storkrig något mindre, men skillnaden kan inte väntas bli

att det kan användas mot varje förstärkande av det svenska försvaret. Hade vi bara fotfolk kunde hr Himmelstrand på samma grunder som han nu använt kämpa mot förslaget om artilleri; hade vi inte stridsvagnar kunde han motsätta sig anskaffandet av sådana osv. Det intressanta i hr Himmelstrands framställning synes främst vara att hans försök att gendriva förslaget om atomvapen så tydligt borde ha till konsekvens ett krav på avskaffande av det svenska försvaret.